September, 1972
"Undzer Aygn Vort"

– THE SAMOVAR –

by Yacob Gorelick

The samovar played a most important role in the life of the old European shtetl. There was a samovar in almost every home. Naturally, rich houses had not one, but two expensive "Tuler" samovars, while less prosperous homes had cheaper samovars. If you were really poor, you just used a plain clay jug - a "lyak".

Tea was the ideal drink in the shtetl. In winter, in biting cold weather, when the windows of the house were covered with a design of frost flowers, people warmed themselves with a glass of steaming hot tea, while in the summer, when the sun broiled, they used to drink hot tea in order to cool off.

At the beginning of the twentieth century, my Uncle Moishe left our town, Schedrin, and emigrated to America, "the Golden Land" . Together with chunks of dried bread, hard Gomelka cheeses, and a cushion, which people took along to America in those years, my uncle also brought with him his "Tuler" samovar, for how can you get along without a samovar, even in America?

Soon after his arrival in New York, however, my uncle discovered that in the "Golden Land" a samovar represented a very small asset, since it was easier and faster to heat water on

the gas stove, whereas in a samovar water takes a long time to boil -- you have to light the coal, turn a high boot upside down and place it over the samovar chimney, and then blow on the fire. Where in America in those days could you find high boots, and then, who has the time, since everything in America is done in such a great hurry. Alas, the poor samovar was left to stand ashamed in a lonely corner and quietly dream of its past glories. But it is written that there is a time for everything and the time arrived them the samovar was noticed.

София.

When my uncle Moises brother, my father Aaron, decided after seven years in the United States, to return to his wife and children In Europe, my uncle said to him, "Aaron, now that you're going back to our shtetl, you can take along my samovar; in America there's no use for it". My father took it with him and brought it back to its old home, My dear mother and the children were thrilled with the wonderful guests -- my father, and the samovar he had brought with him. My sister polished up the samovar and it regained all its former shine and splendor.

In Schedrin, the people said, "Everything is determined by fate. It was predestined that the samovar should cross the ocean to distant America, and come back to our shtetl.

Translated from the Yiddish by Helen Geberer

(transcribed by Andrew I. Sverdlove June 8, 2005 and photographs added)

יעקב גאָרעליק

דאָס קלײנע־קיסרל

ניקאָלײַ דער צווייטער, דער לעצטער פון דער ראָמאַנאָװ־דינאַסטיע, איז געווען דער קיסר און הערשער פון גאַנץ רוסלאַנד. דער פּאָרטרעטער פון קיסר אין מײַן שטעטל איז געווען דער אָרטיקער פּאָליציי־באַאַמטער, דער אוראַדניק. צאַריק איז זיין נאָמען געווען און כשמו כן הוא — ער האָט זיך אויפגעפירט און געשאַלטעוועט ווי אַ קלײנ־קיסרל. אָנגעטאָן אין עפּאָלירטן אוניפאָרם מיט אַ בייז פּנים. אַ קליין עטוואָס גרויליך בערדל און וואָנסעס (מײַן חדר־חבר, אַרע, וועלכער האָט געהאַט אַ שאַרף אויג, פלעגט זאָגן: אַז ווען דער אוראַדניק ווערט אין כעס, בײַזערן זיך אויך זיינע וואָנסעס און שטעלן זיך אויף ווי שאַרפע נאָדלען...). פלעגט דער אוראַדניק שפּאַנען איבער דער הויפּט־גאַס פון זיין שטעטלדיקער מלוכה און קוקן, זען צי אַלץ איז „אין אָרדענונג".

צאַריק האָט געהאַט אַ „שוואַכקייט" צו שלאָגן. קלעפּ געבן ווען און וואו עס איז נאָר אַ געלעגנהייט געווען. ביים באַמערקן אין גאַס אַ געזעמל מענטשן לעבן שול אָדער לעבן די קראָמען, וואוהין די פּויערים פון די אַרומיקע דערפער פלעגן קומען אײַנקויפן, פלעגט ער אויסשרייען: „ראַזאַידיס" — גייט זיך פונאַנדער! באַלד אָנהייבן שלאָגן די וואָס זיינען נאָענט צו אים געשטאַנען און ערשט דערנאָך אויסגעפינען וואָס עס האָט פאַראורזאַכט דאָס געזעמל. מיט זיין גאַנצער „העלדישקייט" האָט אָבער דער אוראַדניק מורא געהאַט פאַר די שטעטלדיקע רעוואָלוציאָנערע פּאַרטייען און פלעגט זיך מאַכן „ניט זעענדיק", אויף די דעמאָנסטראַציעס פון „בונד" „ס.אַצ. דעמאָקר." און אַנדערע רעוואָלוציאָנערע פּאַרטייען אין שטורעמדיקן יאָר פון 1905. אין יאָר 1906 האָט דער יוגנט־בונד פון שטעטל פּאַדיטש צוזאַמען מיטן יוגנט־בונד פון [illegible] דורכגעפירט אין טאָג פון תשעה־באב אַ דעמאָנסטראַציע. די דעמאָנסטראַנטן זיינען געגאַנגען איבער דער הויפּט־גאַס פון שטעטל מיט אַ רויטער פאָן און געזונגען רעוואָלוציאָנערע לידער. דאָס שטעטל האָט געגאַפט פון דער געוואַגטקייט פון די יונגע חברה און גערעדט פון דער „יוגנט" — וואָס האָט פאַרלוירן די מורא! אין טאָג פון דעמאָנסטראַציע איז דער אוראַדניק „ניט געוואָרן" — ער האָט זיך באַהאַלטן.

אין יאָר 1917 ווען עס איז שטורמיש געקומען די פעברואַר־רעוואָלוציע, דאָס רוסישע פאָלק האָט אויפגעוואַכט, אויפגעבראַוזט און ס'האָט זיך פאַרענדיקט און אָפּגעשאַפט געוואָרן די הערשאַפט פון דער צאַרישער רעגירונג, האָט זיך דאָן אויך פאַרענדיקט די הערשאַפט פון קלײנ־קיסרל אין שטעטל און דער אוראַדניק צאַריק צוזאַמען מיט זיין קאָלעגע — דער סטראַזשניק, זיינען אַנטלאָפן פון זייער „מלוכה". „ברוך שפּטרני"! האָט מען אין שטעטל געזאָגט.

September, 1972

"Undzer Aygn Vort"

-- THE SAMOVAR --

by Yacob Gorelick

The samovar played a most important role in the life of the old European shtetl. There was a samovar in almost every home. Naturally, rich houses had not one, but two expensive "Tuler" samovars, while less prosperous homes had cheaper samovars. If you were really poor, you just used a plain clay jug - a "lyak".

Tea was the ideal drink in the shtetl. In winter, in biting cold weather, when the windows of the house were covered with a design of frost flowers, people warmed themselves with a glass of steaming hot tea, while in the summer, when the sun broiled, they used to drink hot tea in order to cool off.

At the beginning of the twentieth century, my Uncle Moishe left our town, Schedrin, and emigrated to America, "the Golden Land". Together with chunks of dried bread, hard Gomelka cheeses, and a cushion, which people took along to America in those years, my uncle also brought with him his "Tuler" samovar, for how can you get along without a samovar, even in America?

Soon after his arrival in New York, however, my uncle discovered that in the "Golden Land" a samovar represented a very small asset, since it was easier and faster to heat water on the gas stove, whereas in a samovar water takes a long time to boil -- you have to light the coal, turn a high boot upside down and place it over the samovar chimney, and then blow on the fire, Where in America in those days could you find high boots, and then, who has the time, since everything in America is done in such a great hurry. Alas, the poor samovar was left to stand ashamed in a lonely corner and quietly dream of its past glories. But it is written that there is a time for everything,

and the time arrived when the samovar was noticed.

When my Uncle Moishes (MURRIS') brother, my father, Aaron, decided, after seven years in the United States, to return to his wife and children in Europe, my uncle said to him, "Aaron, now that you're going back to our shtetl, you can take along my samovar; in America there's no use for it". My father took it with him and brought it back to its old home, My dear mother and the children were thrilled with the wonderful guests -- my father, and the samovar he had brought with him. My sister polished up the samovar and it regained all its former shine and splendor.

In Schedrin, the people said, "Everything is determined by fate. It was predestined that the samovar should cross the ocean to distant America, and come back to our shtetl".

Translated from the Yiddish

by Helen Geberer